

1927 MATI IN GOSPODINJA Št.14.

Matere in dekleta! Uprava nam je sporočila, da je mnogo naročnikov zaostalo z naročnino za tekoče četrtletje. Vemo, da se sedaj v ljudem poletnem delu kaj rado pozabi na vse drugo, kar ni nujno zvezano s kmetiskim delom, vendar Vas prosimo, da Ve skrbite, da se zaostala naročnina čimprej poravna. Domoljub mora svoje stroške v tiskarni sprosti plačevati, tega pa ne more, če naročniki ne store svoje dolžnosti.

Družinski blagoslov.

O sv. Ani, katere praznik obhajamo 26. t. m., sv. pismo ne govori prav nič drugega, kot da je bila mati Marijina. Kar je v 1900 letih hvale in slave deležna Marija, pa je deležna tudi njena mati Ana, ki bi brez svoje hčerke ostala pozabljena, kakor marsikatera njena sovrstnica. — Kakor v tem, tako tudi v marsikaterem drugem slučaju. Kdo bi vedel kaj o Cahariju in Elizabeti, če ne bi bil njiju sin Janez Krstnik? Družina Elkanaova v starem testamentu je šele po Samuelu postala znamenita. Merarijeva hiša je zaslovela po Juditi in Abihajlova po Esteri.

O seveda, poreče marsikatera mati, kakor te družine, imeti enega otroka in še tako odlikovanega, kdo bi ga ne želel in kdo bi se ne čutil srečnega? Toda, če pa število otrok raste z vsakim letom, potem pa navdajajo človeka vse drugačni občutki.

V resnici se to mnenje zelo širi tudi med nami in mnogo družin je, ki si žele samo enega otroka. Lažje skrbimo samo za enega; boljše ga vzgajamo in tudi v gmotnem oziru ga bomo pustili mnogo na boljšem, kakor pa če bi morali deliti premoženje na toliko in toliko delov. Tako govore starši, ki hočejo samo enega otroka. Poglejmo, če je to res!

Lažje skrbimo samo za enega! Kako pa skrbijo? S tem, da mu nudijo vsega v izobilju, česar si pozneje sam v življenju ne bo mogel privoščiti. Ker ima pa zdaj vsega v izobilju, bo hotel in moral imeti tudi pozneje vsega takega in v taki ali še večji meri in ne bo gledal, ali ga more doseči po pravi ali nepravi poti. Obdan je zdaj z vso ljubeznijo in nežnostjo, kolikor je pač morejo starši le izkazovati. Nikoli mu ničesar ne odreko in tako misli, da mu bo tudi življenje streglo prav tako, kakor mu zdaj starši. Ves raznežen ni in ne more biti kos neprilikom življenja, ki mu po vsej priliki ne bodo prihranjene. I. t. d.

Boljšo ga vzgajamo! Če bi sploh tako ravnanje z otrokom smeli imenovati vzgojo! Vzgoja je vpliv vseh činiteljev na duševne in telesne zmožnosti otroka, da se vzgoji v močnega in značajnega človeka. — Enega činitelja tu že takoj manj-

ka: sovzgojevanja bratov in sestra, ker jih otrok nima. Le pogledimo jih naše male v številnih družinah, kako nevede in nehote pomagajo pri vzgoji! Ne mislim tu že one resnične pomoči, ko večji pomagajo varovati manjše, ampak one navidezno neznačajne momente v otroškem življenju, ki vplivajo vzgojno bodisi na večje ali na manjše brate in sestre. Vsi ti in taki, ki zahtevajo skupnost, medsebojno pomoč, medsebojno prizanesljivost, odpoved, priznanje in podobne stvari, so sočinitelji pri prvi vzgoji za socialna čustva, za socialno razumevanje sploh. — Pozabiti pa tudi ne smemo vzgojnega vpliva dobrega zgleda med otroki, ki ga eden edini nikoli ni deležen. — Tudi je za otroka skrajno neugodno, če se giblje v svoji mladostni živahnosti med samimi velikimi. Vsi vemo, da postane otrok v taki družbi stari-kavo moder in nikoli ne izživi svojega detinskega, resnično otroškega življenja. Še in še bi se dalo navesti dokazov, da je vzgoja edinega otroka boljša, kot vzgoja mnogih otrok.

In še zadnji ugovor: v gmotnem oziru se mu bo bolje godilo. Morebiti do tega sploh ne bo prišel. Saj je znano, da je v družini z enim samim otrokom bolezen prav pogosti gost in smrt tega edinega otroka nič redkega. In če umrje tak otrok, čemu bo potem premoženje? Ni še dolgo tega, ko je bogat trgovec ob smrti svojega edinega otroka rekel: »Rajši en milijon, kot pa tega otroka v grob!« Seveda se smrt ni spustila v to pogodbo, otrok je umrl, drugih otrok ni več bilo in danes sta oče in mati v blagostanju sicer, toda brez otrok in brez veselja v družini in brez veselja tudi za trgovino; »Saj nimava za koga delati!« Znano pa je tudi, da tisti edini otrok, tudi če živi in je zdrav, s trudom in znojem pripravljeno premoženje kmalu zabije. Razvajan je bil prej, dokler je imel parše, ničesar si ni znal odreči, dela in skrbi ni bil navajen, zato jemlje le s kupa, ki se manjša in končno izgine. — Toda vsakdo naj sam pogleda po takih družinah in bo videl in našel še drugih dokazov, da tudi zgorajšnja trditve ne drži.

Čuditi pa se moramo takim staršem, da ne mislijo na to, kako osamljenega se bo čutil otrok po njihovi smrti, če bo sam, vedno sam. Nemoralna se nam mora zdeti taka ljubezen do otrok in razumevanje jo prav kmalu, če pogledamo globlje in vidimo nagib za vse to — čisto in golo samoljubje. Lažje skrbim za enega otroka kakor za več; toda tu ne mislim toliko na otroka, ampak nase, ker se bojim truda, dela in žrtve. Lažje in bolje vzgajam enega, kot pa več, ker se mi ni treba toliko truditi in imam tega edinega ljubljena v svojo naslado poleg sebe. Lažje in boljše ga gmotno preskrbim, ker mi ni treba potrojiti ali počtvoriti skrbi, truda in dela, ampak lahko udobno živim. In še mnogo takih sebičnih nagibov. Nujno je potrebno, da si osvežimo spomin, kaj prav

za prav je zakon. Ne kakšna privatna pogodba, nego nekaj svetega, od Boga postavljena ustanova. »Bodita rodovitna in množita se in napolnita zemlja!« je rekel Bog Adamu in Evi. Kristus pa je povzdignil zakon v zakrament. Neposredni smoter je torej množenje človeškega rodu in novih članov katoliške cerkve, posredni smoter pa je osebna sreča zakoncev. Nikakor bi ne bilo prav, če bi tega zadnjega hoteli za vsako ceno postaviti na prvo mesto, kar se, žal, prav pogosto dogaja.

Vrt.

Grah in njegovi škodljivci. Med prvimi zelenjadnicami, ki jih spomladi nasadimo ali nasejemo, je grah. Graha je več vrst: rani, srednjerani in pozni. Po obliki je nizki, srednjevisoki in visoki grah. Zadnjima treba močnih vej za oporo. V kuhinji se rabi v strokih in zelen luščen. Grah kot zelenjadnica se prištevata finim vrstam. Pri nas ga pridelujemo na vrtu in na njivah. Za grah stržijo gospodinje blizu mest, trgov in letovišč lepe vsote.

Kot skoro vsaka rastlina ima tudi grah svoje sovražnike. Ti sovražniki se prikažejo na listih, korenini in na zrnuju. Na listju se pokažejo neke žuželke, ki so komaj pet milimetrov dolge. Te žuželke so pokrite čezinčez z rjavimi ali sivimi luskinami. Škodljivi so mlademu grahu in tudi mlademu fižolu. Nekoliko večja žuželka iste vrste uničuje mlado listje. Korenine pa napada živa nit ličinke znanega hitrega hrošča.

Se večje sovražnike ima zrno. Ti sovražniki so en hrošč in dva metulja. Hrošč je štiri do pet milimetrov dolg in jajčaste oblike. Barve je črne. Obraščeni je s sivimi dlakami in ima dve črni jajčasti liši. Tipalnica in noge so rdeče. Za časa cvetja, pa tudi že prej se naseli ta nepridiprav na grahove liste. Kmalu potem snosi samica rumenkastih jajčec in sicer na vsak strok samo eno. Ko se izležejo ličinke, zlezajo v strok in si poiščejo zrno. Zrno, ki je dovolj močno, dozori v ličinko vred. Če je zrno slabotno, si poišče ličinka druge zrne, ostane pa vedno v istem stroku. V poznem poletju ličinke dozore in se prelevijo v bube in iz bub v hrošče. Hrošči ostanejo še čez zimo v zrnu. Spomladi zlezajo hrošči iz zrna in si zopet preskrbe zavetje na cvetočem grahu. Tak objeden grah sicer obzeleni a bogatega pridelka ne prinese nikoli.

Grahov hrošč je pri nas zelo razmnožen. Zanešen je bil k nam iz Amerike leta 1753. V Šleziji je nastopil tako pogubno,

Ne samo najcenejše, ampak tudi najboljše barve

laki, firnež, steklarski klej, čopiči ter vse potrebščine za slikarje, pleskarje in drugi v to stroko spadajoči predmeti se dobe v staroznani trgovini na Miklošičevi cesti, nasproti frančiškanski cerkvi

IVAN JANČAR.

da je bil nakup graha policijsko prepovedan.

Druga dva škodljivca sta dva mala metulja. Prvi ima temno ali svetlo olivno barvo ter rjave sprednje letalke. Razpet meri 16—17 milimetrov. Leta zvečer maja in junija in se takrat tudi družijo. Samica znese tri jajca na mlad strok. Čez štiri najst dni se izleže rumenkasta gosenica. Ta se zajé takoj v strok. Zajeda se, zaraste in se razvija z zrnom vred. Razvita gosenica zleze iz stroka in se zabubi pajčevinasto plitvo v zemljo. Sledovi gosenice so objedena zrna in pa kupčki goseničnega blata v stroku.

Buba drugega metulja je nekoliko manjša. Buba je svetlozelena. Metulj je rjav in se sivo svetlika. Razvija se kot prvi. Mnogokrat se nahajajo na zelenem grahu majhni beli črvički. Ti niso posebno škodljivi. Če se grah opere, se zmijejo bube, ki so komaj dva milimetra dolge.

Z dozorelim grahom se spravijo tudi njegovi škodljivci. Tem treba napovedati vojsko in jih uničiti. Največji sovražnik je hrošč. V jeseni, ko obiraš, luščiš in spravljajš grah za seme, ga deni na precej gorek prostor. Na gorkem zlezejo vsi škodljivci iz zrna. Grah preberi, hrošče pa uniči. Za seme odberi najlepša zrna. Prav dobro je tudi pred saditvijo politi grah z vročo in nato še z mrzlo vodo. Zelo dobro uničevalno sredstvo je petrolej. En liter petroleja zadostuje za en hektoliter graha. Grah se polije s petrolejem in se mora tri do štiri dni pretresavati in dobro premešavati.

Bube, ki so se zarile pajčevinasto plitvo v zemljo, se zatro s tem, da se zemlja, kjer je rasel grah, globoko prekoplje in razgrabi. S temeljitim razgrabljenjem se zatre nadležni mrčes.

Priporočljivo je tudi, da se spomladi kupi zdravega semena, ker v starem zrnu se mrčes prav temeljito odpravi.

Pri cveticah lončnicah se večkrat zgodi, da odpadejo popki še nerazcveteni. Temu vzrok je zalivanje s premrzlo vodo, potem ako ima cvetica premalo zemlje in če stoji na prevročem solncu. Vzrok je tudi, če se je zemlja skisala, kar se zgodi, če se preveč zaliva in se voda ne more odtekat in če se iz podstavkov ne zlije voda.

Zdravje.

Noge pešajo. Prevri pol litra podčepine, vlij vanjo en četrt litra dobrega muškatarja in žlico masla. S tem utiraj noge zjutraj in zvečer. Koplji jih tudi v izkuhi gomiličnega stebličja. To je tudi za otroke, ki ne morejo izhoditi.

Noge ožuljene. Trdi žulji ali rožena koža na nogah jako ovira pri hoji in trže nogavice. Skuhaj divjega kostanja in drži noge v gorke izkuhi. Kostanj obje trdo kožo, izje tudi bradavice. — Mehki žulji se naredijo radi po dolgi hoji v čevljih, ki tiščijo ali se ribljejo ob nogo, posebno pri novih čevljih. Pri takih žuljih je treba previdnosti, da se ne zastrupi kri. Zdej ima večina žensk črne in če niso črne pa barvane nogavice iz ponarejene (umetne) svile. Tej svili pa je primešan cin, ki za-

strupi kri. Strup je tudi v barvilu. Pri vsakem ožuljenju razkuži rano in ovij s čisto belo obvezo.

Pohabljene noge. Otroka, ki ima kako napako v nogah, koplji v materini dušici in maži mu noge z gabezevim mazilom, ki okrepi kosti. Maži tudi po hrbtnici. Pri mazanju stezaj in naravnava nogo. Enkrat na dan mu uteri noge z droženko. Skrbi otroku za dovolj mleka in kuhaj mu kukoviče moke, dajaj mu medu. Dosti zraka in solca. Dostokrat se opomore noga, ko se okrepi telo. Kneip je svetoval tako in je dosegel lepe uspehe. Navadno stavijo sključene ali kakorkoli pohabljene noge v gips ali v železo, otrok dobi težak z železom obit čevlji, ki naj mu uravna nogo. Noga pa, ki nosi tako težo, postaja tanjša in medlejša, pritisk železa ožuli rad kožo in so slučajji, ko rani še kot. Ves život slabi.

Ako pride otrok sključen na svet, treba poklicati zdravnika. Včasih je samo skvečena žila vzrok sključenja.

Praktični migljaji.

Pivo v ledu je zelo nevarno piti. V najboljšem slučaju povzroča želodčne bolezni, more pa povzročiti celo srčno kap in se je to že večkrat zgodilo. Opozarjamo na to vse one, ki si hočejo vročino in žejo hitro ugasiti, naj pazijo na škodljivost ledenih pijač.

Saje so prva dobro gnojilo za lončnice, pa tudi za nekatere vrtnne rastline. Tako pravijo vrtnarji. Za zalivanje lončnic polijemo saje z vročo vodo in pridenemo nekaj te raztopine k navadni vodi za zalivanje. S tako vodo pa smemo zalivati rože le dokler še rastejo, ker takrat rabijo za svoj razvoj prav mnogo snovi, ki jih vsebujejo saje, ki bi pa pozneje, ko rože prenehajo rasti, ne prišle več do izrabe. — Tudi na vrtno gredo z jagodovimi rastlinami priporočajo pozimi otresati saje, prav tako tudi k drobnjakovim šopkom.

Ako hočeš imeti okna in ogledala zelo čista, namoči v vodi navaden škrob (šterko) in s tem namaži steklo. Ko se posuši, hitro obriši z mehko krpo. Še boljji pa, kot je mehka krpa, je časopisni papir. Dobro ga premečkaj ter napravi primerno kepo.

Za snaženje cinaste posode je najbolje limona in sol.

Tipke na orglah ali glasovirju postanejo s časom umazane. S sokom limone se dobro osnažijo.

Kadar bolnikom dajemo zdravilo, se rado kaj polije po perilu. Te madeže drugače ni mogoče izprati nego z alkoholom.

Tobakovo perje polagajmo v omare za obleko, pod preproge itd., da ne bo nobenih moljev blizu.

Slamnike čistimo najbolje tako, da jih dobro oribamo z sokom limone, nato pa solaknemo v čisti vodi.

Rjo odstranimo z nožev na ta način, da jih vtaknemo na vrtu v zemljo ter jih pustimo tako eno uro. Nato pa obrišemo z vlažno krpo in pepelom.

Težko je pobrati steklene drobce po tleh, ako se nam je kaj ubilo. Z vlažno volneno krpo pa bomo to prav lahko dosegli.

Ta nesrečna mladina!

Odkdaj imamo vedno več pokvarjene mladine? Od tistega časa, odkar so začeli ljudje opuščati popoldansko službo božjo. Cerkev je prazna, še klopi niso zasedene, znanje krščanskega nauka pojema, hiše so pa tudi prazne. Kje je mladina? V cerkvi je ni, doma tudi ne; shaja se po gostilnah in po drugih nevarnih krajih.

In spet od tistega časa, odkar gotovi listi in časopisi nimajo za ljudi boljše hrane, kakor žaliti versko čustvo narodovo, blatiti katoliško Cerkev in njene naprave, norčevati se iz skrivnosti sv. vere. In zraven si prav ti listi drznejše trditi, da oni hranijo čast in svetost sv. vere. Kadar bo

Pojasnilo o pravem in nepravem „Florian“-u.

Na mnoga vprašanja glede »pravega in nepravega Floriana« smo primorani, v interesu kupovalcev in resnice, sledeče objaviti:

Od leta ustanovitve 1903 sem, je znan po Sloveniji kot domače zdravilo za želodčne in druge slabosti rastlinski liker »Florian«, izdelan po originalnem receptu iznajditelja Edmunda Kavčiča od Rastlinske destilacije »FLORIAN« v Ljubljani, prej Prešernova ulica, sedaj Gosposvetska cesta.

Sloves tega želodčnega krepcila je porabila pred nekim časom novoustanovljena tvrdka J. Jeras in drug. Moste pri Ljubljani, na način, da je začela prodajati pod imenom naše izdelovalnice »FLORIAN« in pod našo dobroznano etiketo popolnoma drug liker, opiraje se na to, da je prej priglajala brez vednosti lastnika Rastlinske destilacije »Florian« pri registru varstvenih znamk v Beogradu originalno etiketo destilacije »FLORIAN« kot svojo lastno etiketo.

Razen tega zlorablja imenovana tvrdka naš stari reklamni znak za svojo reklamo, imenuje se v svojih reklamah celo »edino« ali pa »edino pravo« izdelovalnico »Floriana« in označuje celo na lepkihih druge izdelke s imenom »Florian« kot falsifikate!

Ugotavljamo, da je tvrdki E. Jeras in drug sestava rastlinskega likerja »Floriana« popolnoma neznana in,

da izdelek te tvrdke nima z našim pravim, originalnim izdelkom »Florian« nikake soročnosti ne po sestavi, ne po okusu, ne po učinku.

V obrambo naših lastninskih pravic do imena »Florian«, do naših etiket in znamk teče v Beogradu tožba, katere izid v kratkem pričakujemo.

Opozarjamo cenjene kupovalce, da, dokler traja zloraba našega imena »Florian« za nepravilni izdelek, zajamči pristnost pravega »Floriana« samo dobro vidni napis »Originalni Kavčičev Florian« ali pa dobro vidni napis:

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

na originalno zamašenih steklenicah.

Rastlinska destilacija

»FLORIAN«

(izdelovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z.

v Ljubljani, Gosposvetska cesta

volk branil ovce, takrat morebiti, preje pa to nikdar ne bo res. »Gorje vam, pismonki in farizeji, hinavci; ker zapirate nebeško kraljestvo pred ljudmi, vi namreč ne greste noter, pa tudi tistim, ki bi šli, ne pustite, da bi vstopili.«

Ljubezen do cerkve in do službe božje je moč, ki krepko zadržuje val pohujšanja.

Krepko tudi povdarjamo: vzgoja za **Marijo in vzgoja za presv. Evharistijo sta dva stebra**, na katera se krepko naslanja versko in čednostno življenje naše mladine. Družina, ki to dvojje podcenjuje, koplje sama sebi grob.

Nadzorstvo.

Mladina potrebuje tudi nadzorstva. Mladina, ki je sama sebi prepuščena, ki tava v dnevih svoje mladosti brez pravega vodstva in nadzorstva za cilji življenja, zaide prevečkrat na stranpota, odkoder ne najde več vrnitve.

Nadzorstvo pa naj ne bo policijsko.

Mladina naj se zaveda, da se tudi takrat, ko misli, da je sama, lahko vsak hip prikaže obraz očetov, da lahko stopi mednje noga materina.

Ni treba, da to nadzorstvo izvršujejo starši sami, lahko imajo za to posel svoje zanesljive namestnike. Koliko dobrega so nekda v tem oziru storili stari očetje, stare matere, strici in tete, ki so ostali na domu. In še danes — marsikje izvršujejo s tem sicer težavnim poslom obilo samaritanskega dela.

Dvoje imam še omeniti. Tako nadzorstvo je danes marsikje nemogoče, ker starši preveč slepo ljubijo svoje otroke. Ljubezen, ki vidi samega otroka, vsega brez madeža, vsega nedolžnega, kjer so vsega hudega krivi drugi ljudje, to že ni več ljubezen, ampak je spaka.

Vedno bolj pa primanjkuje na svetu ljudi, katerim bi bil vzor delavno krščanstvo. Moliti, roke sklepati, v cerkev hoditi, to bi še delali; da bi pa učili druge moliti, jih v cerkev vodili, jih uvedli v prve korake krščanskega življenja, to je pa mnogim preveč. Nesveta sebičnost: »Kdaj bom pa zase kaj dobrega storil?« jih odganja od dobrih del ljubezni do bližnjega. Zdi se mi, da so ti dobri ljudje preslišali Gospodove besede: »Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste nam storili.« In spet: »Česar niste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, tudi meni niste storili.«

Brusnice.

(Legenda.)

V gorskem gozdu je živel nekoč puščavnik, pobožen, bogaboječ mož. Večkrat je obiskoval ljudi, posebno bolnike v bordinih kočah. Tu je videl mnogo revščine in bede; videl je, kako ubogim bolnikom primanjkuje najpotrebnejšega, da bi spravili onemoglo telo zopet k moči. Gorko sočutje je imel s siromaki. Hitel je v svojo malo cerkvico in je molil dolgo, dolgo. Pa mu je prišlo na misel: »Kaj, če bi prosil dobro Mater božjo, ki tako rada pomaga ubogim in bednim, da bi tukaj v naših pustih krajih, kjer ne raste nobeno sadje, rastle vsaj

kake jagode, da bi se ž njimi hladili in krepčali ubogi bolniki?« In res. Ko je molil pred Marijinim oltarčkom, je Marija stopila z oltarja in odšla po gozdu. Z glave je snela venček iz drobnih rdečih rožic, ga razvozljala in posejala drobne rdeče rožice kakor rdeče jagode po hribu. Za njo so zrastle nizki grmiči z rdečimi jagodami in toliko jih je bilo, da je bil hrib ves rdeč. Tako so nastale brusnice, ki jih ponekod imenujejo tudi Marijina palma ali Marijine češnjice. Vsi jih poznamo in vsako leto jih vkuhamo v sladkorju, da imamo za čas boleznih hladilno hrano.

Zrna.

Ko že ves se je ogullil, potlej je šele računil.

Računati se je učil takrat, ko konja je zapil.

Kjer je žena brez pravice, v hiši polno je stenic.

Le kjer gospodari glava, tam je v hiši vlada prava.

V delu bodi nezamuden, če srpan je, če je gruden.

L. Vilhar, urar v Ljubljani

se je preselil iz Dunajske ceste na **Sv. Petra cesto št. 36** (pri Zmajskem mostu).

»Priporočamo veliko zalogo«

modrocev, otomanov, vsakovrstne mreže, zložljive postelje, divane itd.

Velika zaloga ŽIME, AFRIKA (Seegrass) vedno v zalogi in najcenejše prodaja

Franc Jager tapetnik — LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 29, poleg »Zmajskega« (prej mesarskega) mostu.

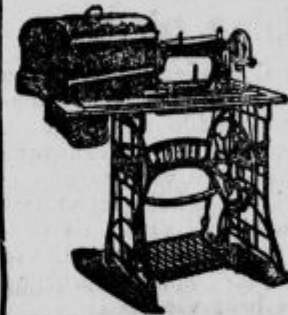
MLIN IN ŽAGA

naprodaj na močni stalni vodi, kjer ni nikoli prevelika in ne premajhna ter se vedno lahko obratuje. Žaga bi bila najbolj primerna za lesnega trgovca, ker se v obližju žage nahaja veliko lesa, in je že tudi na žagi in v gozdu več smrekovih hlodov, ki bi se tudi odstopili kupcu. Proda se zaradi družinskih razmer. Naslov pove uprava lista pod št. 5609.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

Najpopolnejši
STÖWER
šivalni stroji

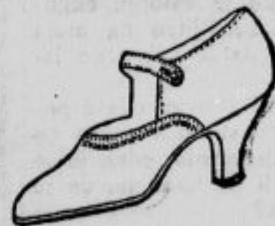
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Preden si nabavite stroj, ogledite si to izrednost pri trdki

L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg, ul. 6/1.
Brezplačen posk.
15 letno jamstvo.

LETNA OKASIONSKA PRODAJA

75:-

168:-

PETOVIA

Ljubljana
Dunajska cesta 1

Ptuj
Slovenski trg

Za naše male.

Dve neznanki.

Legenda pripoveduje, da je Bog nekoč v raju povabil vse čednosti na sestanek, kjer bi se do dobra spoznale. Vse čednosti so prišle v najlepših oblekah in okrašene z raznimi dragocenostmi. Vesele so bile, da se bodo spoznale druga z drugo in se kaj pogovorile, kako se jim godi. Mnoge izmed njih so si bile že dobre znanke, saj so se srečavale na raznih potih. Tako so se vsedle skupaj in so prisrčno kramljale. Le dve sta si bili popolnoma tuji in neznani. Večkrat sta se pogledali, a druga druge nista upali nagovoriti, ker se nista poznali in se nikoli nista niti srečali. — Gospod Bog sam je moral priti k njima, da ju je seznanil. Bili pa sta to: dobroti in hvaležnost.

Priporočilna pisma.

Gospod je iskal mladeniča, ki bi mu pomagal pri trgovini. Okoli petdeset mladeničev se mu je ponudilo za to mesto. Od vseh petdeseterih si je nepričakovano izbral enega in je odslovil vse druge.

»Rad bi vedel,« je rekel gospodarjev prijatelj, »kateri je bil oni vzrok, da si si pridržal tega fanta, dočim si zavrnil vse druge, ki so imeli tako lepa priporočilna pisma, ta pa je bil brez vsega.«

»Motiš se, prijatelj,« mu odvrne gospodar, »če misliš, da ta ni imel priporočilnih pisem. O, celo vrsto jih je imel!«

Osnazil si je čevlje, preden je stopil v sobo in vrata je tiho zaprl. To kaže, da je snažen in reden. Hitro je vstal s sedeža in ga je ponudil staremu možu, ki je čakal na razgovor z mano. To kaže, da je obziren iz vljuden.

Snel je klobuk, ko je vstopil, odgovarjal je pravilno in spoštljivo na moja vprašanja in to kaže, da je primerno izobražen.

Pobral je knjigo, ki sem jo nalašč položil na tla, in jo je postavil v vrsto na polico. Drugi so stopili čezno, eden jo je celo brcnil z nogo. Ali ne kaže to, da je pozoren in redoljuben?

Mesto, da bi bil druge porival v stran, je mirno čakal, da je prišel na vrsto, dočim so se drugi prerivali in suvali. To kaže njegovo skromnost.

Ko sem govoril z njim, sem opazil, kako snažna je bila njegova obleka; gotovo jo je okrtal; lase je imel lepo počesane in zobe snažne.

Ko se je podpisal, sem videl, da je imel snažno umite roke in nohte lepo postrižene in čedne. Vse drugače kakor drugi, ki mi je bilo žal, da sem jim dal svoj peresnik v roko.

Ali niso to najboljša priporočilna pisma? Vsaj jaz jih smatram za take. In kar sem na fantu opazil v tem kratkem času, se mi zdi, da so take vrline, ki odtehtajo

vsako priporočilno pismo. Kaj se ti zdi, prijatelj?«

In prijatelj mu je zamišljen pritrtil.

Zaušnica ob pravem času.

V večjem trgovskem mestu je živel trgovec, po imenu Mlinar. Kadar je šel po svojih opravkih po mestu, ga je večkrat srečal mlad, čedno oblečen človek in ga je vselej prijazno pozdravil. Trgovec Mlinar mu je sicer prijazno odzdravil, ni se pa mogel spomniti, kje bi bil tega človeka že prej videl. Ker se ni mogel domisliti, je bil prepričan, da se mladi človek moti, ko ga pozdravlja in ga ima za koga drugega.

Nekega dne pa je prijatelj povabil trgovca Mlinarja k večerji. Ko je prišel tje, je bil pri njegovem prijatelju prav tisti mladi človek. Prijatelj ju je hotel seznaniti, pa mladi mož je rekel: »Ni treba; midva se poznavava že mnogo let.« Trgovec odgovori: »Gotovo se motite. Dalje časa se res že pozdravljava, toda poznavava se pa vendar ne.« »In vendar se poznavava,« odvrne mladi mož, »in vesel sem, za današnjo priliko, da se vam lahko zahvalim.« »Za kaj se mi neki imate zahvaliti?« vpraša Mlinar. »To je pa stara in precej dolga povest, ki jo bom pa tudi na kratko lahko povedal, če me hočete poslušati,« odgovori mladi mož.

Ker sta prijatelja že sedela in kar čakala na njegovo povest, se je tudi on vsedel in pričel: »Ko sem bil devet let star, sem šel nekega jutra čez trg v šolo. Kakor vedno, je stalo tudi tisti dan po tleh vse polno košar s sočivjem in sadjem, ki so ga pravkar pripeljali s kolodvora. V eni košari so bila prav lepa jabolka. Ker pri nas doma nismo imeli vrta in smo le redkokdaj dobili kako sadje, sem obstal in poželjivo gledal lepa jabolka. Branjevka se je pogovarjala s svojo sosedo in je bila baš s hrbotom obrnjena proti meni in košari z jabolki. Pa mi je prišla misel, da bi vzel eno, samo eno jabolko; saj jih ima branjevka še toliko. Skrivaj sem stegnil roko, da bi zmaknil eno jabolko. V tistem hipu pa mi je pripeljal nekdo krepko zaušnico, da mi je jabolko padlo na tla. »Fant,« je rekel mož, ki mi je pripeljal zaušnico, »kako se glasi sedma božja zapoved? Upam, da je bila to tvoja prva tavnina, glej, da bo to tudi zadnja!« Od sramu si nisem upal nikamor pogledati; toda obraz tega moža sem si dobro zapomnil. Vedno in vedno so mi brnele besede v ušesih: »Glej, da bo tudi zadnja!« Trdno sem sklenil sam pri sebi: »Prvič in zadnjič!« Pa tudi, ko smo se v šoli učili o sedmi božji zapovedi, sem se trepetaje spomnil na tisto usodno jutro. Ko sem čez nekaj let zapustil šolo, sem postal vajenec v

neki trgovini, kjer bi imel dosti prilike poseči po tujem blagu. Pa se mi je vselej zdelo, kadar me je napadla skušnjava, da čutim tisto gorko zaušnico in da slišim svarljive besede: »Glej, da bo tudi zadnjič!« In sem ostal pošten ter sem si pošteno pridobil lepo premoženje, v katerem ni niti ene krivične pare. Hvala Bogu zato!«

Pripovedovalec je vstal, stopil k trgovcu Mlinarju, ga prijel za roko in rekel: »Dovolite mi, moj dobrotnik, da poljubim to roko, ki mi je dala zaušnico v pravem času!«

Kaj naj se igramo!

Huda skušnja.

Voditelj igre, izpraševalec, posadi igralce v vrsto pred sebe. Sam si izbere stavek iz kake znane povesti ali pesmi, ali pa tudi navaden stavek iz življenja in o tem stavku, o osebah, živalih in rečeh, ki so v njem, izprašuje igralce, sedeče v vrsti. Noben igralec pa v odgovoru ne sme rabiti »ja« in »ne«. Kdor se zagovori, mora dati poroštvo. Na konci igre se pa poroštva rešijo, da dotični dela testament, ali se spove, ali dela pokoro.

Izpraševalec si je n. pr. izbral stavek: Naša mačka pridno lovi miši. Prvo vprašanje: Ali imate pri vas mačko? Odgovor: O seveda. — Drugo vprašanje: Ali je miška žival? Odgovor: Prav gotovo. — Tretje vprašanje: Ali je vaša mačka bela? Odgovor: Pisana je. — Četrto vprašanje: Ali je miška tudi bela? Odgovor: Lahko tudi. — Peto vprašanje: Ali si že videl mačko, ki je ujeal miš? Odgovor: Že dostikrat. — Šesto vprašanje: Ali žive miši tudi v vodi? »Odgovor: Ne. — Ta (šesti) mora dati poroštvo in postane izpraševalec ter si izbere nov stavek in o njem izprašuje. Prejšnji izpraševalec pa se vsede v vrsto na njegovo mesto.

Ta igra zelo bistri razum in preudarnost, ker se mora vprašani vedno imeti na vojkah, da ne odgovori s prepovedano besedo. — Zelo priporočljiva igra za počitnice.

Uganke.

Kakšen je zamorec, če ga vržeš v Rdečo morje?

(Moker.)

Katere ribe imajo oči najbližje skupaj?

(Najmanjše.)

Kdo je imel ob vojnem času najvišji klobuk na glavi?

(Tisti, ki je imel največjo glavo.)

Kam je udaril Noe, ko je delal ladjo, prvi žebelj?

(Na glavo.)

Kaj je med goro in dolino?

(Besedica »in«.)

Na kateri cesti ni prahu?

(Na »rimski cesti« na nebu.)

Kaj je črno ali rjavo, pa se samo po sebi pobeli?

(Lase.)

V katerem delu naše države mora biti najbolj tema?

(V Črni gori.)